

jelenleg a helyi piac, és néhány elplanírozott házhely osztozkodik. A rossz megfigyelési körülmények ellenére több császárkori szarmata, középkori, ill. újkori cserepet gyűjtöttünk.

Munkatársak: Istvánovits Eszter, Tompa György régészek; Bocz Péter és Svédáné Karácsonyi Judit.

SCHOLTZ RÓBERT

393. Nyíregyháza-Felsősi, Gyöngyösi-tanyától ÉNy-ra

(KÖH 74019)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Sza

2009. március 19-én lakossági bejelentésre helyszíni szemlét végeztünk a Gyöngyösi-tanyától ÉNy-ra fekvő dombháton, ahol állítólag embercsontok kerültek elő szántáskor. A helyszínen a frissen szántott dombhát lekopott tetején embercsontokat találtunk, s nem messze tőle szintén került elő néhány szórvány embercsont. Egyéb helyeken nem találtunk sírra utaló jeleket, igaz a dombhát többi része még nem is kopott le. A sírok környékén nem került elő korhatározó lelet, de a dombhát többi részén szórványosan császárkori kerámiát lehetett gyűjteni. Így a területen egy ismeretlen korú császárkori(?) temetővel, valamint egy császárkori teleppel kell számolnunk.

Munkatársak: Németh Péter régész, Bocz Péter technikus, Kiss János, Nagy Tamás.

JAKAB ATTILA

394. Nyíregyháza, Felsősi határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) Á, Kk

2009. február 6-án helyszíni szemlét tartottunk Felsősi határában, célunk a település középkori templomának felkutatása volt. Ennek helyét az egykori Ságvár Tsz. mellett Istvánovits Eszter 1992-ben már megnézte, s valószínűsítette itt is a templom meglétét, de akkor a területet borító növényzet miatt bejárni teljesen nem tudta. A környéken két lelőhelyet is találtunk.

Cselovszki-tanyától K-re, sörpalackozó (KÖH 59106): A területen – a környék legmagasabb pontján – levágott lucerna tarlót találtunk. A nagyjából Ny–K irányú dombhátat egy csatorna vágta ketté, melynek É-i oldalán nagy mennyiségű terméskövet és szórványos embercsontot találtunk. Ez és a templom helyének geodéziai transformációja – ami a II. József-féle térkép alapján történt – bizonyosra vehető, hogy itt állt a település középkori temploma, melyet a csatorna teljesen vagy részlegesen megsemmisített.

Ungvári-tanyától D-re (KÖH 65502): A templom szűkebb és tágabb környezetében nagy mennyiségben kerültek elő Árpád-kori és középkori cserepek, az egykori Sima település maradványai.

Munkatársak: Lukács József régész, Bakos János, Bocz Péter technikusok.

JAKAB ATTILA

395. Nyíregyháza-Oros, Kánya-hegy-dűlő

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Sza, H

2009. október 29. és december 11. között szondázó felmérést végeztünk áruházzal építését megelőzően, 9178 m²-en.

A lelőhely Nyíregyházától K-re fekszik, a várost elkerülő 403. sz. és a 41. sz. főút találkozásánál. Keletről egy kisebb vízfolyás határolja, felszíne egyenetlen. Korábban a nyíregyházi Jósza András Múzeum által végzett terepbejárások során hét lelőhelyet lokalizáltak az építkezés által érintett területen.

A kutatásra kijelölt területen 27 K–Ny és 2 É–D irányú szondát húztunk. Egy kivételével 2 m szélesek voltak, csak egy szonda érte el a 6 m-es szélességet.

Munkánk során 342 objektum folytja jelentkezett. Az 50. sz. lelőhelyet nem érintette a kutatás. A 324. sz. *lelőhelyen* (KÖH 69567) (beletartozik a 170. sz. lelőhely is, KÖH 38880, mivel pontos határunk nem állapítható meg) 60, a 325. számún 64, a 326. számún 105, a 171. számún 22, a 323. számún 69 objektum folytja került elő. Az objektumok főleg a magasabban fekvő részeken összpontosultak, a dombok közti mélyedésekből alig került elő. Az építési terület D-i ill. ÉK-i részén a régészeti objektumok sűrűsödését figyeltük meg.

A beruházás déli részén fekvő 170., 324. sz. lelőhelyek és részben a 325. sz. lelőhely összetartoznak a 403-as és a 41-es főút építése során korábban feltárt, a szarmata korszakra tehető teleppel, a régészeti jelenségek ezen a részen egy egybefüggő egységet alkotnak. A régészet által érintett terület magába foglalja az 50. sz. lelőhelyet, de mivel építkezés nem fogja érinti ezt a részt, szondákat itt nem húztunk. A kutatások során szórványosan bronzkori leletek is jelentkeztek. Műszerrel több fémlélet is előkerült ebből a térségből.

A 325. sz. *lelőhely* (KÖH 69569) K-i és ÉK-i felében régészeti objektum nem került elő. A Ny-i oldalon a 325. sz. és a 326. sz. lelőhely között az objektumok ritkábban helyezkedtek el, majd a 326. számú *lelőhely* (KÖH 69571) területén egy sűrűbb, nagyszámú régészeti jelenségekkel tarkított terület következett, amely főleg telepobjektumokat foglalt magába (szarmata és bronzkori), de egy körárkos szarmata temető sírjai is előkerültek.

A 171. sz. *lelőhely* (KÖH 38882) K-i felében az objektumok ritkán helyezkedtek el. A lelőhely Ny-i felén, a már említett objektumoktól egy nagyobb, üres térséggel elválasztott, jelenségekkel sűrűn fedett rész található, keltező leletanyag nem került elő.

A 323. sz. *lelőhely* (KÖH 69565) ÉK-i felében egy objektumban gazdag rész jelentkezett, a telepobjektumok mellett 2 sír folytja is előkerült. A lelőhely közepétől D-i irányban egy hosszabb, kisebb intenzitású terület után a lelőhely D-i végénél ismét egy objektumokban gazdag terület következett, amely a már korábban is tárgyalt bronzkori és szarmata területhez kapcsolódik. A lelőhely ÉNy-i felében folytatódtak a 171. sz. lelőhelyen észlelt objektumok sora. A lelőhely középső részének Ny-i fele régészeti jelenségeket nem tartalmazott. A műszeres kutatások során kisebb fémtárgyak kerültek elő.

A terepbejárások alapján a 171. és a 323. sz. lelőhely nem ér össze. A műszeres kutatás során a két terület közötti térségből több bronzdarab, egy szarmata korszakra keltezhető ezüst fülbevaló és három darab honfoglalás kori veret került elő. A leletek arra utalnak, hogy ezen a részen egy, a terepbejárások során nem észlelhető temető előkerülése várható. Megerősíti ezt a 323. sz. lelőhely ÉNy-i sarkánál észlelt két sír feltájtja is.

Munkatársak: Kiss Csaba Kálmán, Kriveczky Béla régészek, Magyar Csaba technikus. A geodéziai felmérést az Archeodata 1998 Bt. végezte.

KURUCZ KATALIN

396. Nyíregyháza határa

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B

2009 novemberében a Nyíregyháza város településrendezési tervének módosításához kapcsolódó régészeti hatástanulmány készítését megelőzően a tervezési területek helyszíni szemlét végeztem el. A bejárás célja új lelőhelyek lokalizálása, kiterjedésük pontosítása és állapotuk meghatározása volt. Leletet nem gyűjtöttem.

Spiczmüller-tanya (KÖH 72235): A bejárás során lokalizált régészeti lelőhely a Nyíregyházához tartozó Oros és Nagyszállás közötti mezőgazdasági területen, a városi szeméttelptől Ny-ra található. Az Oros-Nagyszállás műút Ny-i oldalán, a szeméttelptel szemben két tanya romjai láthatók, amelyekből Ny-ra gyümölcsöskert terül el. A két tanya között, a gyümölcsöskert K-i szélén emelkedő homokdomb gerincén földút halad É-D-i irányban. Ezen a földúton a két tanya között haladva, nagyjából középtájon, az út két oldalán elterülő szántásban kora és/vagy középső bronzkori cserepek gyűjthetők. A csekély intenzitású lelőhelyet kb. 50 m szélességben és 100 m hosszan tudtam megfigyelni.

Sóstóhegy, Varjas (KÖH 72233): A bejárás során lokalizált régészeti lelőhely Nyíregyháza Sóstóhegy nevű településrészén, a Kemecsei út-Keselyűs sor, volt Pincegazdaság-vasútvonal-Igrice út által határolt területen található. Az itt elterülő alacsony homokdombok a szemle alkalmával mezőgazdasági művelés alatt álltak. A felszínen gyenge intenzitással jelentkező lelőhelyen, a sarjadó vetésben kora és/vagy középső bronzkori cserepek hevertek. A lelőhely valószínűleg a volt Pincegazdaság ingatlanán is folytatódik, de a beépítettség miatt ott a felszíni lelőhely-lokalizáció nem volt lehetséges.

TANKÓ KÁROLY

397. Ormándlak, Nagyormánd-dűlő

(KÖH 39925)

(Zala megye) Ő, Kö

A Nagylengyel V-VI. blokk EOR művelés területét érintően (Ormándlak, Pálfiszeg, Gombosszeg, Lickóvadamos, Petrikeresztúr) a Zala Megyei Múzeumok Igazgatósága örökségvédelmi hatástanulmányt készített, melynek részeként terepbejárást végeztünk. A beruházást hoz-

závetőleg 4,5 km átmérőjű körben, összesen 14 km hosszan tervezik. A közel kéttucat kút az É-D-i irányú Gellénházi- és Cserta-patak közé, lényegében a Nagylengyel-patak két oldalára esik, Ormándlak belterületére és a szomszédos falvak határába.

A 2009 májusában elvégzett terepbejárásunk a tervezett nyomvonalon a részleges beépítettség és a növénytakaró miatt nem lehetett teljes. A korábbi kutatások és az adattári adatok alapján a területen nyilvántartott 7, többségében É-D-i hossz tengelyű, hét különböző korszakba tartozó régészeti lelőhely közül három tudunk leletanyagot gyűjteni, köztük a Nagyormánd-dűlőn, melynek kiterjedését is sikerült korrigálnunk.

Munkatárs: Császár Renáta, Simmer Lívია.

STRAUB PÉTER

398. Orosháza, Községporta, Kisfaludy utca

(KÖH 72995)

(Békés megye) Á

2009. július 15-én terepbejárást folytattam a határrészben. A Kisfaludy Károly utca Vásárhelyi úttól D-re eső részének végében, a Dankó István utcával alkotta sarokban néhány darab Árpád-kori edénytöredéket gyűjtöttem. A lelőhely teljes föltérképezése, kiterjedésének meghatározása a rossz látási viszonyok miatt nehézségekbe ütközött. A lelőhelyet É-felé egy tanya határolja, ám meg lehet, hogy az túlnyúlik É-i irányban. A tanyától É-ra nem messze korábban találtunk már régészeti lelőhelyet (KÖH 47680). Miután azonban mindkét lelőhely pontszerűnek fogható jelen állapotában, így a mostanit Községporta, Kisfaludy utca II. néven regisztráltuk. A két lelőhely egymáshoz való viszonyát még tisztázni kell.

RÓZSA ZOLTÁN

399. Orosháza-Szentetornya, Szilágyi Erzsébet utca

(KÖH 72997)

(Békés megye) Ő?

2009. július 17-én terepbejárást végeztem a fenti területen. Az utcának szinte teljes hossza alkalmatlan volt régészeti terepbejárásra, mégis az egyik ponton két darab régészeti korú (őskori?) edénytöredéket gyűjtöttem. A Szilágyi Erzsébet utca végében, annak É-i oldalán, a Lénitől mintegy 100 m-re, párszáz négyzetméteres szabad területen egy kisebb kiemelkedésen végeztem terepbejárást, a fenti eredménnyel. A lelőhely kiterjedését megállapítani nem lehetett a beépítettség, a buja vegetáció miatt. A leletanyag is erősen szórvány, két őskor gyanús darabból áll csupán. Újbóli terepbejárás szükséges.

RÓZSA ZOLTÁN

400. Orosháza, Vásárhelyi út

(Békés megye) Sza, A, Á

A Hódmezővásárhely-Orosháza közt építendő kerékpárút létesítése előtt terepbejárást végeztünk a Vásárhelyi